2025/2075

14.10.2025.

UREDBA (EU) 2025/2075 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 8. listopada 2025.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 909/2014 u pogledu kraćeg ciklusa namire u Uniji

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([2]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([3]),

budući da:

(1) Člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) uređeno je razdoblje namire za većinu transakcija prenosivim vrijednosnim papirima koje se provode na mjestima trgovanja. Uz određene iznimke predviđeni datum namire za takve transakcije najkasnije je drugi dan poslovanja nakon trgovanja. To se razdoblje naziva „ciklus namire". Zahtjev da se namira izvrši najkasnije drugog dana poslovanja nakon trgovanja naziva se „ciklus namire T+2" ili jednostavno „T+2".

(2) Dulja razdoblja namire za transakcije prenosivim vrijednosnim papirima povećavaju rizike za strane u transakciji i smanjuju mogućnost da kupci i prodavatelji sklope druge transakcije. Zbog toga su mnoge jurisdikcije trećih zemalja već prešle, u postupku su prelaska ili planiraju prijeći na razdoblje namire od jednog dana poslovanja nakon trgovanja („T+1"). Međutim, globalni prelazak na kraća razdoblja namire dovodi do neusklađenosti financijskih tržišta Unije s globalnim financijskim tržištima. Te neusklađenosti dodatno će se povećati prelaskom većeg broja zemalja na namiru T+1, čime će se za sudionike na tržištu Unije povećati troškovi koje takve neusklađenosti uzrokuju. Nadalje, neka tržišta kapitala već su skratila ciklus namire za određene vrste transakcija na T+0. U Uniji središnji depozitoriji vrijednosnih papira već namiruju nezanemariv broj transakcija na osnovi T+0.

(3) U svojem izvješću od 18. studenoga 2024. o procjeni primjerenosti skraćivanja ciklusa namire u Europskoj uniji, Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) (ESMA), osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]), zaključilo je da bi se skraćivanjem ciklusa namire u Uniji na T+1 znatno smanjili rizici na tržištu, posebno rizici druge ugovorne strane i rizici volatilnosti, te bi se oslobodio kapital koji više nije potreban za pokrivanje maržnih poziva. Ciklus namire T+1 ujedno bi omogućio Unijinim tržištima kapitala da prate razvoj drugih globalnih tržišta, čime bi se uklonili troškovi povezani s trenutačnom neusklađenošću razdobljâ namire. Time bi se također doprinijelo daljnjem usklađivanju standarda korporativnog događaja i tržišne prakse u Uniji te općenito konkurentnosti Unijinih tržišta kapitala. Komisija se slaže s tim zaključcima.

([1]) SL C, C/2025/2274, 14.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2274/oj.
([2]) SL C, C/2025/3203, 2.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3203/oj.
([3]) Stajalište Europskog parlamenta od 10. rujna 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 29. rujna 2025.
([4]) Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (SL L 257, 28.8.2014., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).
([5]) Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj).

(4) Stoga je primjereno uvesti ciljanu izmjenu u Uredbu (EU) br. 909/2014 kako bi se trenutačni obvezni ciklus namire skratio na najkasnije jedan dan poslovanja nakon trgovanja. To skraćivanje ciklusa namire ne bi spriječilo središnje depozitorije vrijednosnih papira da, ako je to tehnološki izvedivo, dobrovoljno namiruju transakcije na isti datum kao datum trgovanja.

(5) Transakcije financiranja vrijednosnih papira omogućuju sudionicima na tržištu da fleksibilno upravljaju svojim potrebama za likvidnošću i financiranjem. Tržišni trendovi upućuju na sve veću upotrebu takvih transakcija na mjestima trgovanja. Određene transakcije financiranja vrijednosnih papira koje se provode na mjestima trgovanja bile bi obuhvaćene područjem primjene zahtjeva za ciklus namire T+1. Međutim, s obzirom na nestandardiziranu prirodu takvih transakcija, a posebno na nestandardizirana razdoblja namire s kojima će se strane u takvim transakcijama možda morati dogovoriti kako bi ostvarile svoje ciljeve, i kako bi se izbjeglo odvraćanje od njihove provedbe na mjestima trgovanja, te bi transakcije trebale biti izuzete od zahtjeva za ciklus namire T+1. Istodobno, kako bi se izbjegao rizik od izbjegavanja zahtjeva za ciklus namire T+1, izuzeće bi se trebalo primjenjivati samo ako su dotične transakcije financiranja vrijednosnih papira dokumentirane kao pojedinačne transakcije koje se sastoje od dviju povezanih operacija. Kao posljedica toga i za potrebe zahtjeva za ciklus namire T+1, nedokumentirane transakcije financiranja vrijednosnih papira trebale bi podlijegati tom zahtjevu. Izričito izuzeće nije potrebno za maržne kredite jer oni nisu transakcije prenosivim vrijednosnim papirima te stoga nisu obuhvaćeni područjem primjene zahtjeva za ciklus namire T+1.

(6) Uredbom (EU) br. 909/2014 predviđene su različite mjere za rješavanje neuspjelih namira, uključujući novčane kazne izrečene sudionicima s neuspjelim namirama. Izračun tih novčanih kazni utvrđuje se na temelju parametara utvrđenih u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2017/389 ([6]). Od Komisije se očekuje da prati tržišna kretanja, količinu neuspjelih namira i spremnost industrije da ispuni zahtjev za ciklus namire T+1 te da, u skladu s time, razmotri postoji li znatan rizik da bi prelazak sa zahtjeva ciklusa namire T+2 na T+1 doveo do znatnog povećanja neuspjelih namira. Ako se utvrdi takav rizik, Komisija može, prema potrebi, razmotriti odgovarajuću prilagodbu Delegirane uredbe (EU) 2017/389 ili poduzeti druge odgovarajuće mjere u okviru ovlasti utvrđenih u Uredbi (EU) br. 909/2014., kako bi se ublažile financijske i nefinancijske negativne posljedice. Bilo kakve prilagodbe trebale bi biti privremene, razmjerne cilju i osmišljene s ciljem izbjegavanja nametanja prekomjernih troškova industriji.

(7) ESMA bi trebala pratiti učinkovitost namire tijekom prelaska na ciklus namire T+1 te bi o tome trebala češće izvješćivati tijekom mjeseci koji neposredno prethode tom prelasku i neposredno slijede nakon njega. S obzirom na izuzeće od zahtjeva za ciklus namire T+1 za određene vrste transakcija financiranja vrijednosnih papira na temelju ove Uredbe, ESMA bi posebnu pozornost trebala posvetiti učinkovitosti namire transakcija financiranja vrijednosnih papira kojima se trguje na mjestima trgovanja ili izvan njih.

(8) Uredbu (EU) br. 909/2014 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(9) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest uvođenje kraćeg ciklusa namire u Uniji, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojeg opsega i učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(10) Kako bi se osiguralo da svi relevantni uključeni dionici budu dovoljno pripremljeni i osposobljeni za usklađen i pravodoban prelazak na ciklus namire T+1, datum početka primjene ove Uredbe trebalo bi odgoditi,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

([6]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/389 od 11. studenoga 2016. o dopuni Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu parametara za izračun novčanih kazni za neuspjele namire i djelatnosti CSD-ova u državi članici domaćinu (SL L 65, 10.3.2017., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/389/oj).

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) br. 909/2014

Uredba (EU) br. 909/2014 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 5. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. U pogledu transakcija prenosivim vrijednosnim papirima iz stavka 1. koje se provode na mjestima trgovanja, predviđeni datum namire je najkasnije prvi dan poslovanja nakon trgovanja.

Zahtjev utvrđen u prvom podstavku ne primjenjuje se na bilo koje od sljedećeg:

(a) transakcije koje se dogovaraju privatno, ali se provode na mjestu trgovanja;

(b) transakcije koje se provode bilateralno ali se o njima izvješćuje mjesto trgovanja;

(c) prvu transakciju u kojoj dotični prenosivi vrijednosni papiri podliježu početnom evidentiranju u nematerijaliziranom obliku na temelju članka 3. stavka 2.;

(d) sljedeće transakcije financiranja vrijednosnih papira, pod uvjetom da su dokumentirane kao pojedinačne transakcije koje se sastoje od dviju povezanih operacija:

i. pozajmljivanje vrijednosnih papira drugoj ugovornoj strani ili pozajmljivanje vrijednosnih papira od druge ugovorne strane, kako je definirano u članku 3. točki 7. Uredbe (EU) 2015/2365 Europskog parlamenta i Vijeća (*);

ii. transakcije kupnje i ponovne prodaje (buy-sell back) ili transakcije prodaje i ponovne kupnje (sell-buy back), kako su definirane u članku 3. točki 8. Uredbe (EU) 2015/2365;

iii. repo transakcije kako su definirane u članku 3. točki 9. Uredbe (EU) 2015/2365.

(*) Uredba (EU) 2015/2365 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o transparentnosti transakcija financiranja vrijednosnih papira i ponovne uporabe te o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 337, 23.12.2015., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2365/oj).";

2. članak 74. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točki (a) umeće se sljedeća podtočka:

„ia. kategorije transakcija, predviđeni datum namire transakcija i jesu li transakcije provedene na mjestima trgovanja;";

(b) u stavku 2., prvom podstavku, točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) na zahtjev Komisije, za izvješća iz stavka 1. točke (a) podtočke ia. te točaka (e), (h), (j) i (k).";

3. u članku 75. prvom stavku umeće se sljedeća točka:

„(aa) tržišni učinak i obrazloženje izuzeća za određene vrste transakcija financiranja vrijednosnih papira od zahtjeva za izvršenje namire najkasnije prvog dana poslovanja nakon trgovanja, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 2.;".

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 11. listopada 2027.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 8. listopada 2025.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednica*
R. METSOLA	M. BJERRE